

Kauno m. I/d „Pušaitė“ tėvų apklausa apie vaikų adaptacijos ypatumus

Parengė psichologė Diana Naikauskė, 2022 lapkritis

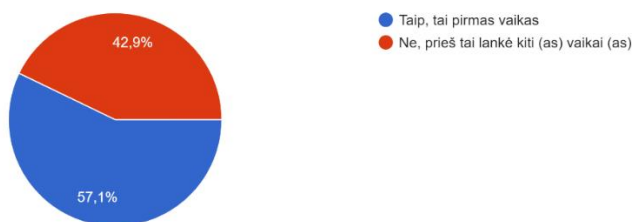
Darželio lankymo pradžia – svarbus laikotarpis kiekvieno vaiko gyvenime. Ugdymo įstaigoje vaikas patenka į visiškai naują aplinką, kurioje turi adaptuotis, prisitaikyti prie čia esančių žmonių ir jam keliamų reikalavimų.

Siekiant geriau suprasti vaiko elgesį ir emocijas adaptacijos periodu, Kauno m. I/d „Pušaitė“ „Nykštukų“ ir „Boružėlių“ grupių tėvai buvo pakviesti atsakyti į internetinės apklausos klausimus apie jų vaiko savijautą, patiriamus iššūkius ir sėkmes darželyje.

Iš viso apklausoje sudalyvavo 21 tėvas (12 tėvų iš „Boružėlių“ grupės ir 9 iš „Nykštukų“ grupės), iš jų 20 mamų ir 1 tėtis.

Apklausos metu buvo siekiama nustatyti kokia yra tėvų patirtis vedant vaiką į lopšėlį, rezultatai pateikiami 1 paveiksle.

Ar tai pirmas Jūsų vaikas, kuris lanko darželį?
21 atsakymas

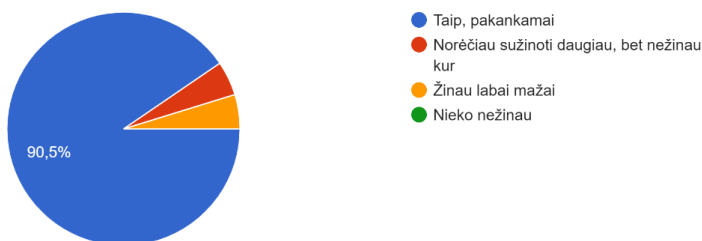

1 pav. Tėvų patirtis vedant vaiką į lopšėlį (proc.)

Atlikus apklausą paaiškėjo, kad daugiau nei pusė apklaustųjų (57 proc.) pirmą kartą vedė savo vaiką į lopšėlį, t. y. pirmą kartą susidūrė su vaikų adaptacijos procesu, o 43 proc. tėvų prieš tai jau buvo vedę savo vaiką į lopšėlį ir turi patirties.

Anketinės apklausos metu buvo siekiama išsiaiškinti ar tėvai turi pakankamai informacijos apie vaikų adaptaciją ikimokyklinėje ugdymo įstaigoje. Gauti rezultatai pateikiami 2 paveiksle.

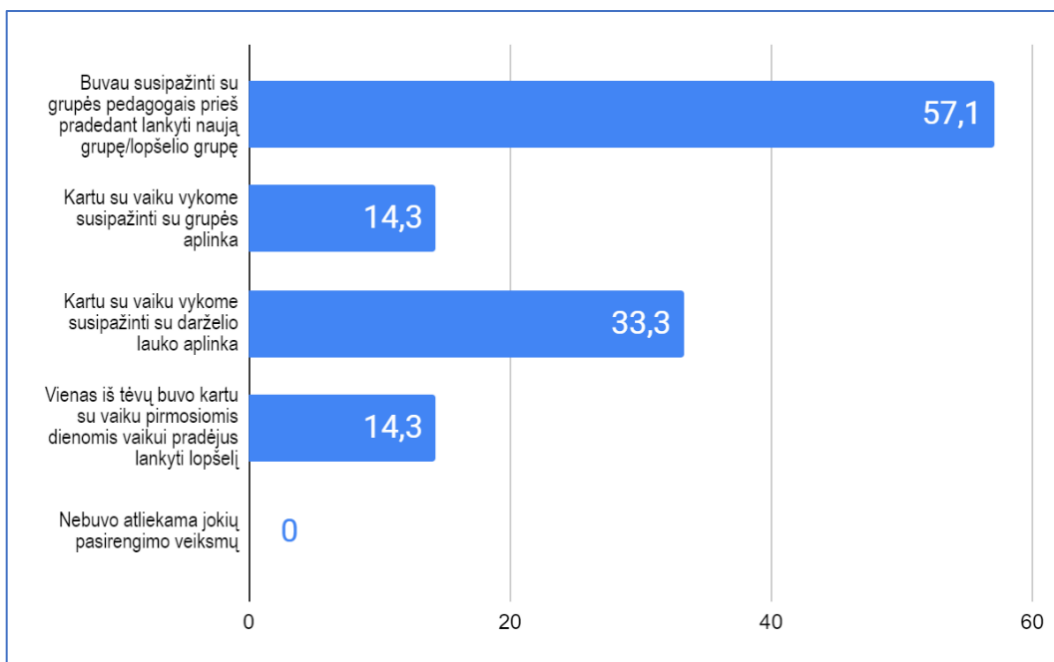
Ar Jus turite pakankamai informacijos apie savo vaiko adaptaciją darželyje?
21 atsakymas

2 pav. Informacija apie vaikų adaptaciją ikimokyklinėje ugdymo įstaigoje (proc.)

Iš pateiktų duomenų matyti, kad didžioji dalis respondentų (90,5 proc.) apie vaikų adaptaciją ikimokyklinėje ugdymo įstaigoje turėjo pakankamai informacijos. Ir tik dveji tėvai šios informacijos turi mažai bei norėtų sužinoti daugiau.

Pagrindinis adaptacijos uždavinys – padėti vaikams prieraišumą pakeisti prieraišumu kitam asmeniui darželyje, vaikas turi priprasti prie naujos jam aplinkos bei užmegzti ryšį su suaugsiu žmogumi – auklėtoja. Todėl apklausos metu tėvų buvo klausama ar jie lankėsi darželyje, siekdami susipažinti su ugdymo institucija ir darbuotojais. Rezultatai pateikiami 3 paveiksle.

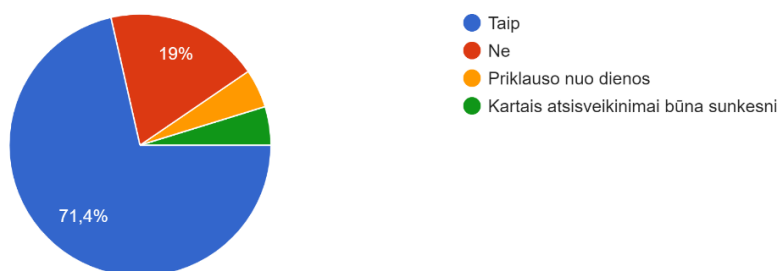

3 pav. Lankymasis darželyje prieš pradėdamas jį lankyti (proc.)

Suskaičiavus apklausos rezultatus paaiškėjo, kad trečdalis apklaustųjų (33,3 proc.) kartu su vaiku lankėsi ugdymo įstaigoje susipažinti su lauko aplinka, 3 tėvai atsakė, kad buvo atvykę su vaiku susipažinti su grupės aplinka. 57 proc. apklaustųjų lankėsi darželyje tam, kad susipažintų su grupės pedagogais prieš pradėdamas lankyti naują/lopšelio grupę. 3 tėvai buvo kartu su vaiku grupėje, pirmosiomis dienomis, vaikui pradėjus lankyti darželį. Apibendrinus rezultatus matyti, kad tėvai prieš pradėdamas vaikui lankyti darželį pirmiausiai susipažįsta su grupės pedagogais, dalis tėvų kartu su vaiku atvyksta į darželį apžiūrėti grupės ir lauko aplinkų.

Apklausos dalyvių buvo klausama ar jų vaikas noriai eina į darželį, rezultatai pateikiami 4 paveiksle.

Ar Jūsų vaikas noriai eina į darželį?
21 atsakymas

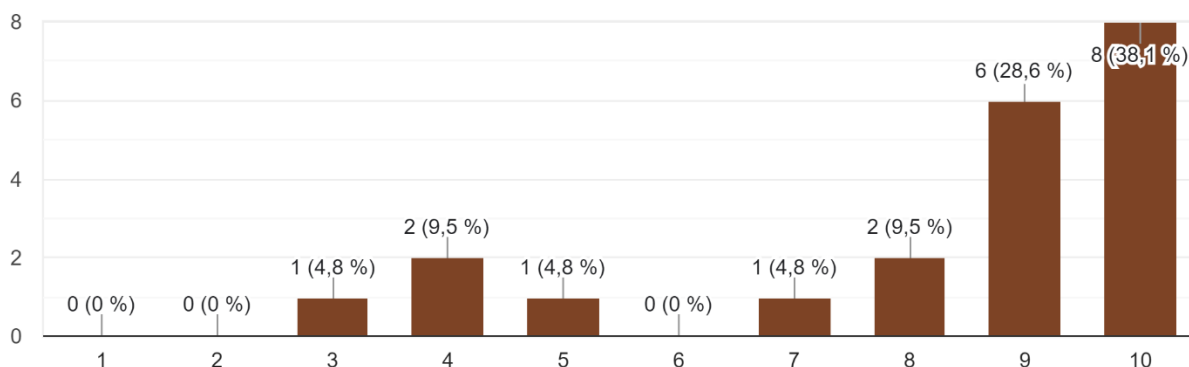
4 pav. Ar vaikas noriai eina į darželį? (proc.)

Didžioji dalis respondentų (71 proc.) atsakė, kad taip, noriai, 4 tėvai (19 proc.), kad ne ir 2 tėvai pažymėjo, jog priklauso nuo dienos, kartais atsiveikinimai būna sunkesni.

Tėvų buvo prašoma įvertinti savo vaiko savijautą darželyje dešimties balų sistemoje, kai 1 reiškia labai sunku, patiria daug nemalonių jausmų, 10 – jaučiasi puikiai, vyrauja malonūs jausmai. Rezultatai pateikiami 5 paveiksle.

Kaip vertinate savo vaiko savijautą darželyje?

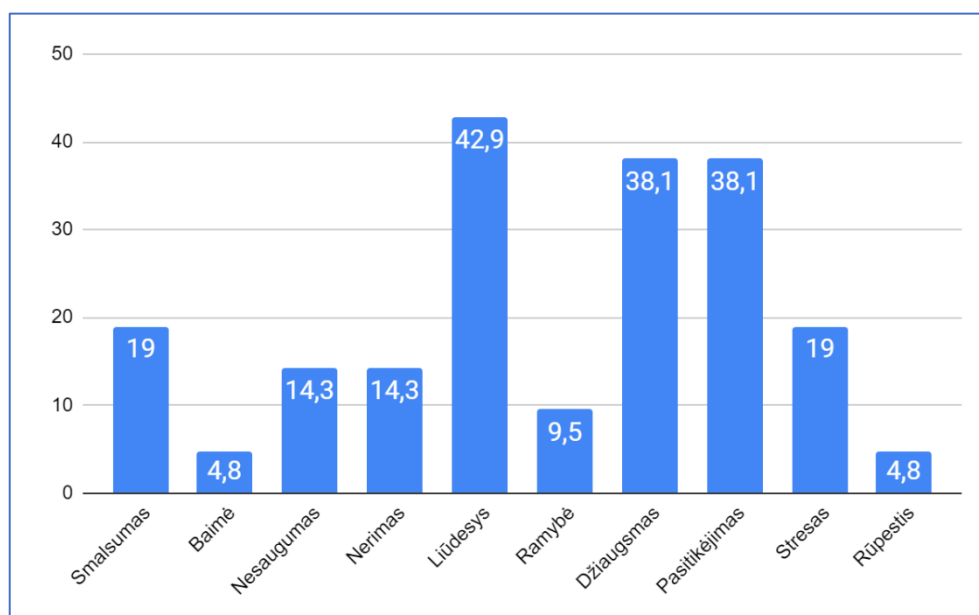
21 atsakymas

5 pav. Vaiko savijauta darželyje

Didžioji dalis tėvų pažymėjo, jog jų vaikas darželyje jaučiasi gerai, labai gerai, puikiai (76 proc.), 19 proc. tėvų – patenkinamai (5-7 balai) ir 3 tėvai nurodė, kad jų vaikui darželyje labai sunku, patiria daug nemalonių jausmų (3-4 balai).

Tėvų taip pat buvo prašoma pažymėti kokios buvo vaiko emocijos rytinio išsiskyrimo metu darželyje, duomenys pavaizduoti 6 paveiksle.

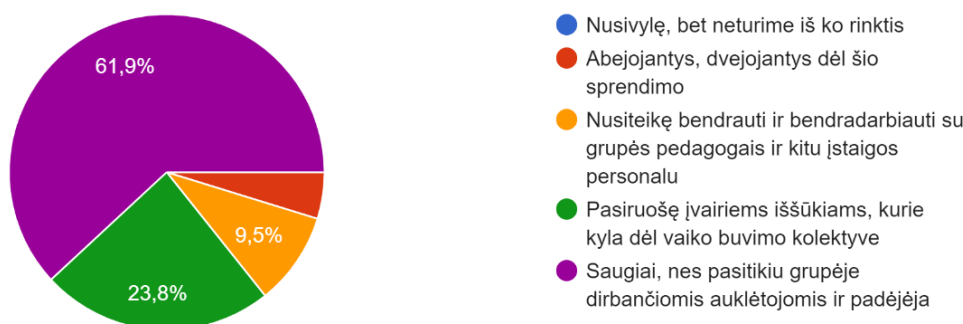
6 pav. Vaiko jausmai rytinio išsiskyrimo metu (proc.)

Diagramoje pateikti duomenys rodo, kad daugiausiai, tėvų nuomonę (43 proc.), vaikai buvo liūdni, daugiau nei trečdalis apklaustųjų (38 proc.) pažymėjo, kad jų vaikai buvo nusiteikę džiaugsmingai bei pasitikintys (38 proc.). Penktadalis (19 proc.) tėvų pažymėjo, kad vaikai buvo smalsūs. Dalis tėvų mano, kad vaikai stresavo (19 proc.), jautėsi nesaugūs (14,3 proc.), buvo nerimastingi (14,3 proc.), išsigandę (4,8 proc.).

Siekiant išsiaiškinti, kaip patys tėvai jaučiasi pradėjus vesti vaiką į darželį, apklausos metu jų buvo prašoma išsirinkti sau tinkamą teiginį. Taip pat, tėvai buvo kviečiami įvertinti savo savijautą paliekant vaiką darželyje nuo 1 iki 10 balų, kai 1 reiškia labai sunku, patiriu daug nemalonių jausmų, 10 – jaučiuosi puikiai, vyrauja malonūs jausmai. Rezultatai pateikiami 7 ir 8 paveiksluose.

Kaip Jūs jaučiatės pradėjus (toliau vedant) vesti vaiką į darželį?

21 atsakymas

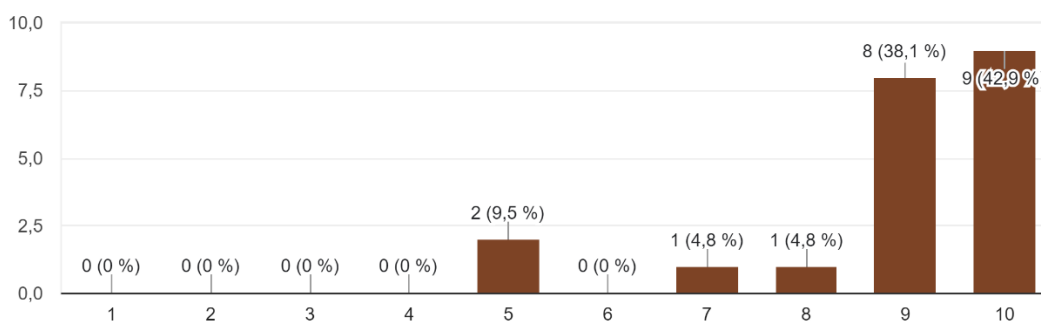

7 pav. Respondentų emocinė būseną pradėjus vesti vaiką į darželį (proc.)

Atlikus apklausą paaiškėjo, kad didžioji dalis tėvų pradėjus vesti vaiką į darželį jautėsi saugiai, nes pasitikėjo grupėje dirbančiomis auklėtojomis ir padėjėja (62 proc.). Kiti tėvai pažymėjo, kad yra pasiruošę įvairiems iššūkiams, kurie gali kilti vaikui būnant kolektyve (24 proc.) bei nusiteikę bendrauti ir bendradarbiauti su grupėje esančiais pedagogais (10 proc.). Viena mama pažymėjo, kad abejoja, dėl sprendimo vesti vaiką į darželį, ir nei vienas iš tėvelių nepažymėjo, jog „buvo nusivylę, bet neturėjo iš ko rinktis“, atsakymo varianto.

Įvertinkite savo savijautą, kai paliekate vaiką darželyje?

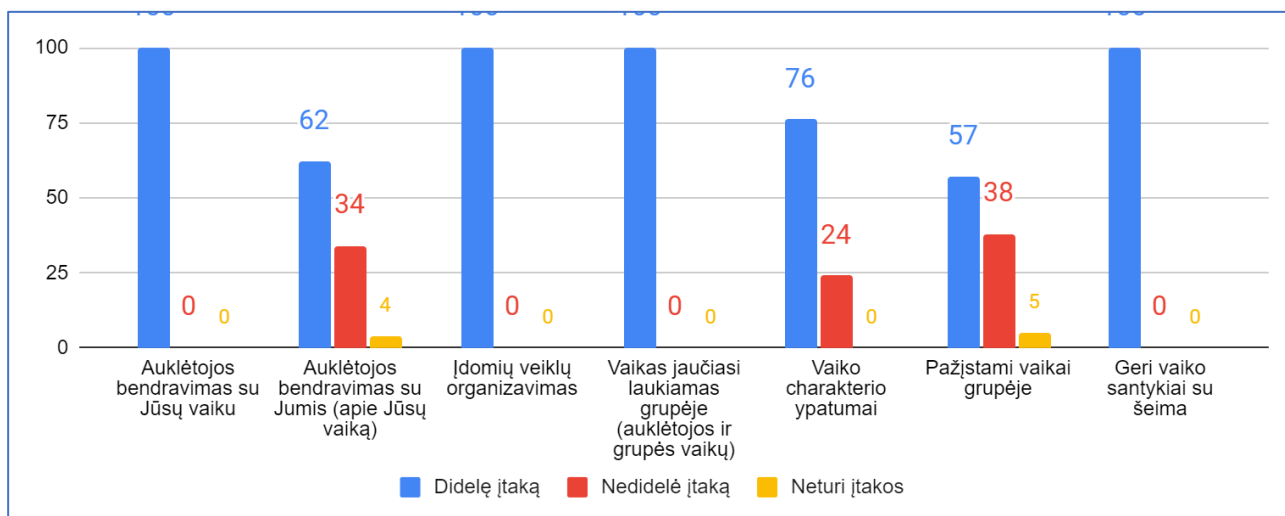
21 atsakymas

8 pav. Tėvų savijauta, paliekant vaiką darželyje

Didžioji dalis apklaustų tėvelių (86 proc.) savo savijautą, kai palieką vaiką darželyje įvertino gerai – puikiai, nuo 8 iki 10 balų. Vienas pažymėjo 7 balais, du tėveliai – 5 balais.

Apklausos metu tėvų buvo klausiama, kokie veiksniai jų nuomone gali palengvinti vaikų adaptaciją darželyje, nuomonių pasiskirstymas pateikiamas 9 paveiksle.

9 pav. Respondentų nuomone, veiksniai galintys palengvinti adaptaciją (proc.)

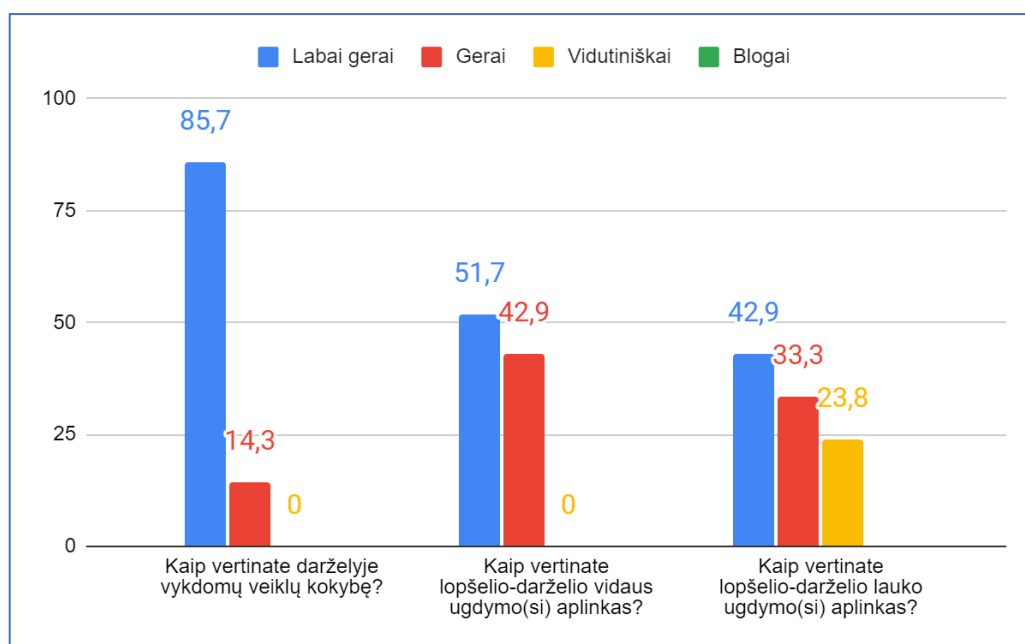
Apklausos rezultatai rodo, kad respondentų nuomonės pasiskirstė gana tolygiai ir vienareikšmiškai. Nes didžioji dalis tėvų sutinka, kad vaikų adaptaciją gali palengvinti visi pateikti veiksniai, kaip: auklėtojos bendravimas su vaiku (100 proc.) ir tėvais (62 proc.), įdomių veiklų organizavimas (100 proc.), geri vaiko santykiai su šeima (100 proc.), ar vaikas jaučiasi laukiamas grupėje (100 proc.), vaiko charakterio ypatumai (76 proc.) bei pažįstami vaikai grupėje (57 proc.).

Tėvų buvo klausiama, ką jie darė, kad vaiko adaptacija darželyje būtų lengvesnė. Rezultatai pateikti 1 lentelėje. Dauguma apklausoje dalyvavusių tėvų (95 proc.) kalbėdami su vaiku apie darželį, akcentuodavo apie tai ką jis jame veiks bei pasakodavo vaikui, ką jie veiks tuo metu, kol vaikas bus darželyje (85 proc.). Beveik visi apklaustieji (95 proc.) dažnai skatino vaiką pasitikėti auklėtojomis ir visi tėvai (100 proc.) buvo tik pozityviai nusiteikę darželio ir pedagogų atžvilgiu. Didžioji dalis (65 proc.) tėvų derino dienos ritmą namuose prie darželio rutinos. Penktadalis (23 proc.) apklausoje dalyvavusių tėvų dažnai skaitė literatūrą apie vaiko adaptaciją. 72 proc. tėvų niekada nebuvo su vaiku grupėje adaptacijos laikotarpiu.

1 lentelė. Respondentų veiksmai lengvinantys vaikų adaptaciją darželyje (sk.)

Teiginys	Dažnai	Retai	Niekada
Buvote su vaiku grupėje jo adaptacijos metu	1	5	15
Kalbėdami su vaiku apie darželį, akcentuodavote, tai ką jis jame veiks	20	1	0
Papasakodavote vaikui, ką jūs veiksime tuo metu, kol vaikas bus darželyje	18	2	1
Derinote dienos ritmą namuose prie darželio rutinos	13	3	5
Išeidavote iš grupės, kai vaikas nematydavo	1	8	13
Buvote tik pozityviai nusiteikę/-usi darželio ir pedagogų atžvilgiu	21	0	0
Skatinate vaiką pasitikėti auklėtojomis	20	1	0
Skaitėte literatūrą apie vaiko adaptaciją	5	8	8

Apklausoje tėvų buvo klausiama kaip jie vertina darželyje vykdomų veiklų kokybę, vidaus ir lauko ugdymosi aplinkas. Rezultatai pateikti 10 paveiksle.

10 pav. Respondentų darželio aplinkų ir ugdymosi veiklų vertinimas (proc.)

Visi apklausoje dalyvavę tėvai darželio vidaus ugdymosi aplinką ir vykdomų veiklų kokybę įvertino gerai arba labai gerai, didžioji dauguma tėvų (76 proc.) darželio lauko ugdymosi aplinkas įvertino labai gerai, gerai, o 24 proc. apklaustųjų – vidutiniškai.

IŠVADOS

- Didžioji dalis respondentų (90,5 proc.) apie vaikų adaptaciją ikimokyklinėje ugdymo įstaigoje turėjo pakankamai informacijos.
- 57 proc. apklaustųjų lankėsi darželyje tam, kad susipažintų su grupės pedagogais prieš pradėdant lankyti naują/lopšelio grupę. Trečdalis apklaustųjų (33,3 proc.) kartu su vaiku lankėsi ugdymo įstaigoje susipažinti su lauko aplinka, 3 tėvai kartu su vaiku buvo atvykę susipažinti su grupės aplinka. 3 tėvai buvo kartu su vaiku grupėje, pirmosiomis dienomis, vaikui pradėjus lankyti darželį.
- Didžioji dalis respondentų (71 proc.) atsakė, kad jų vaikai noriai eina į darželį. 76 proc. tėvų pažymėjo, jog jų vaikas darželyje jaučiasi gerai, labai gerai, puikiai (76 proc.), 19 proc. tėvų – patenkinamai (5-7 balai) ir 3 tėvai nurodė, kad jų vaikui darželyje labai sunku, patiria daug nemalonių jausmų (3-4 balai).
- Didžioji dalis apklaustų tėvelių (86 proc.) savo savijautą, kai palieką vaiką darželyje įvertino gerai – puikiai, nuo 8 iki 10 balų. Vienas pažymėjo 7 balais, du tėveliai – 5 balais.
- Tėvai sutinka, kad vaiko adaptacijos palengvinimas priklauso nuo daugelio veiksnių, tokių kaip: auklėtojos bendravimas su vaiku (100 proc.) ir tėvais (62 proc.), įdomių veiklų organizavimas (100 proc.), geri vaiko santykiai su šeima (100 proc.), ar vaikas jaučiasi laukiamas grupėje (100 proc.), vaiko charakterio ypatumai (76 proc.) bei pažįstami vaikai grupėje (57 proc.).
- Tėvai stengiasi, kad jų vaikų adaptacija darželyje būtų lengvesnė. 95 proc. tėvų kalbėdami su vaiku apie darželį, akcentuodavo apie tai ką jis jame veiks bei pasakodavo vaikui, ką jie veiks tuo metu, kol vaikas bus darželyje (85 proc.). 95 proc. dažnai skatino vaiką pasitikėti auklėtojomis ir visi tėvai (100 proc.) buvo tik pozityviai nusiteikę darželio ir pedagogų

atžvilgiu. Didžioji dalis (65 proc.) tėvų derino dienos ritmą namuose prie darželio rutinos. Penktadalis (23 proc.) apklausoje dalyvavusių tėvų dažnai skaitė literatūrą apie vaiko adaptaciją. Tačiau 72 proc. tėvų niekada nebuvo su vaiku grupėje adaptacijos laikotarpiu.

- Visi apklausoje dalyvavę tėvai darželio vidaus ugdymosi aplinką ir vykdomų veiklų kokybę įvertino gerai arba labai gerai, didžioji dauguma tėvų (76 proc.) darželio lauko ugdymosi aplinkas įvertino labai gerai, gerai, o 24 proc. apklaustųjų – vidutiniškai.

REKOMENDACIJOS

- ✓ Prieš pradėdant lankyti darželį rekomenduojama tėvams supažindinti vaiką su darželio aplinkomis. Ateiti pasivaikščioti su vaiku šalia darželio, apžiūrėti žaidimų aikšteles, susipažinti su auklėtojais. Įvesti namuose dienvartę, kuri būtų panaši į darželio.
- ✓ Vaiko būvimą darželyje ilginti laipsniškai. Pirmomis darželio lankymo dienomis skirti laiko vaikui apsiprasti su grupe ir su auklėtoja. Tėvams pasinaudoti galimybe, pirmas tris dienas pabūti grupėje su vaiku. Nuo 2 sav. iki 1 mėn. laiko rekomenduojama vaikui pasilikti be tėvelių grupėje pusę dienos.
- ✓ Adaptacijos periodu (2-3 savaites) pedagogams pildyti individualius vaiko stebėjimo lapus, kuriuose būtų vertinami įvairūs vaiko būvimo darželyje aspektai (išsiskyrimas su tėvais, elgesys ir emocijos grupėje, valgymas, pietų miegas).
- ✓ Iškilus su adaptacija susijusiais sunkumais, pedagogams ir/ar tėvams kreiptis į įstaigos švietimo pagalbos specialistus.